

شورای عالی حوزه های علمیه

کلیات و برنامه درسی سطح چهار رشته آموزش - پژوهشی «مشاور» اسلامی با گرایش ازدواج و خانواده»

شماره مصوبه: ۱۴۸۲

شماره جلسه: ۲۲۶

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۴/۲۳

تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۹/۱۲/۲۵

مرجع تصویب: شورای گسترش حوزه های علمیه

سطح ماده ۲. تعریف: عنوان رشته «مشاوره اسلامی با گرایش ازدواج و خانواده» در سطح چهار است. **ماده ۱. عنوان رشته** چهار آموزشی- پژوهشی «مشاوره اسلامی با گرایش ازدواج و خانواده»، چهارمین مقطع از تحصیلات حوزوی و یکی از رشته های تخصصی حوزه دانشی «اخلاق، تربیت و مشاوره» است که طلاب پس از گذراندن این دوره، توان تدریس، تحقیق، نقد، ارائه نظریه، و پاسخ به نیازهای علمی و تخصصی این رشته را کسب کرده و پس از دفاع از رساله، دانشنامه سطح چهار رشته «مشاوره اسلامی **ماده ۳. اهداف:** با گرایش ازدواج و خانواده» دریافت می کنند.

- ایجاد تسلط بر آراء، مکاتب و روش های مشاوره اسلامی خصوصاً در مباحث ازدواج و خانواده؛
- تقویت توان پژوهش در حد تحلیل، نقد و ارائه نظریه در مشاوره اسلامی به ویژه در مسائل ازدواج و خانواده؛
- ارتقاء توان پاسخ گویی به نیازهای علمی و تخصصی حوزه مشاوره اسلامی خصوصاً در موضوعات ازدواج و خانواده؛
- تأمین پژوهشگر مورد نیاز و زمینه سازی جهت تولید علم و توسعه دانش مشاوره اسلامی خصوصاً در حوزه ازدواج و خانواده؛
- تأمین استاد مورد نیاز در مباحث مشاوره اسلامی خصوصاً در حوزه ازدواج و خانواده؛
- تأمین مشاور مورد نیاز خصوصاً در مباحث ازدواج و خانواده.

ماده ۴. سیاست ها:

1. اهتمام به ارتقاء فضائل و ملکات اخلاقی و معنوی طلاب؛
2. اهتمام به بهره‌گیری از سنت‌های کارآمد حوزوی، فناوری‌ها و روش‌های نوین و مؤثر در آموزش و پژوهش؛
3. اهتمام به رویکرد نقادانه و نظریه‌پردازانه، با طرح دیدگاه‌های چالشی مرتبط با مشاوره اسلامی، ازدواج و خانواده؛
4. تأکید بر بهره‌گیری از زبان تخصصی در مباحث مرتبط با مشاوره اسلامی در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی؛
5. اهتمام به تأمین نیازهای علمی نظام و جامعه اسلامی در زمینه مشاور اسلامی، ازدواج و خانواده.

ماده 5. ضرورت:

1. جایگاه رفیع ازدواج و خانواده و نقش برجسته راهنمایی و مشاوره مبتنی بر آموزه‌های اسلام در کارآمدی و استحکام؛
2. لزوم نظریه‌پردازی در عرصه مشاوره، ازدواج و خانواده بر اساس منابع اسلامی؛
3. نیاز گسترده جامعه به دریافت خدمات مشاوره‌ای مبتنی بر نظریه‌ها و مدل‌های اسلامی؛
4. وجود آسیب‌های فراوان در زمینه ازدواج و خانواده و مشاوره‌های آن‌ها.

نظام آموزشی این رشته در مقطع سطح چهار، نیم‌سال، درسی و حضوری است. طول دوره با احتساب ماده 6. نظام آموزشی:

ماده 7. شرایط پذیرش: پایان‌نامه، حداقل 10 و حداکثر 12 نیم‌سال خواهد بود.

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی؛
2. دارا بودن مدرک علمی سطح سه رشته مشاوره اسلامی؛

پذیرش طلاب دارای مدرک علمی سطح سه در یکی از رشته‌های حوزه دانشی «اخلاق، تربیت و مشاوره» و همچنین سایر تبصره؛
رشته‌های مرتبط (با تأیید معاونت آموزش حوزه‌های علمیه)، مشروط به گذراندن دروس پیش‌نیاز، مجاز است.

3. قبولی در سنجش علمی؛
4. احراز توانایی‌های لازم در مهارت‌های خواندن، درک مطلب و نگارش به زبان انگلیسی از طریق برگزاری آزمون و یا ارائه مدرک معتبر.

اهداف ساعت عنوان درس ردیف ماده 8. جدول دروس پیش نیاز

1	32	انسان شناسی اسلامی	شناخت ابعاد وجودی انسان، رابطه روح و جسم، آشنایی با ویژگیهای انسان کامل، مباحث خلقت انسان، تأثیرپذیری رشد و تکامل انسان از دیدگان قرآن و روایات
2	32	علم النفس	شناخت مباحث علم النفس از دیدگاه اسلام، با تأکید بر قوای نفس، شئون و کارکردهای آن
3	32	روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی	آشنایی با قواعد، روش‌ها و مراحل تعلیم و تربیت اسلامی، با تأکید بر روش‌های تغییر رفتار و نگرش
4	32	روشناسی فهم آیات و روایات	شناخت قواعد، روش‌ها و مراحل فهم آیات و روایات با نگاه تربیتی و روان‌شناختی
5	32	مشاوره ازدواج با تأکید بر منابع اسلامی	شناخت اصول، روش‌ها و فرایندهای مشاوره در انتخاب همسر و امر ازدواج با تأکید بر منابع اسلامی
6	32	مشاوره خانواده با تأکید بر منابع اسلامی	شناخت اصول، روش‌ها و فرایندهای مشاوره‌ای در خانواده با تأکید بر منابع اسلامی
7	32	کارروزی مشاوره ازدواج و خانواده	آموزش عملی مشاوره ازدواج و خانواده با مشاهده فرایندهای مصاحبه تشخیصی، مشاوره ازدواج و خانواده

224 جمع ساعت

طلابی که دروس پیش‌نیاز را در مراکز معتبر گذرانده باشند، در صورت مطابقت تبصره:

ردیف ماده 9. عناوین و مشخصات کلی دروس	هشتاد درصدی سرفصل‌ها، از گذراندن این دروس معاف هستند.	ردیف ماده 9. عناوین و مشخصات کلی دروس	ردیف ماده 9. عناوین و مشخصات کلی دروس
1	(دو سال)	1	(دو سال)
2	(دو سال)	2	(دو سال)
3	اولی و 2	3	اولی و 2
4	تخصصی	4	تخصصی

جمع ساعت

اهداف ساعت عنوان در سدی الف: دروس مشترک رشته مشاوره اسلامی جدول دروس تخصصی

- 1 بررسی و تحلیل دقیق مهم ترین 3+32 آمار و روش
روش های کمی و کیفی تحقیق و نظری تحقیق
تحلیل داده ها در حوزه راهنمایی و عملی پیشرفته
مشاوره مانند: روش های
همبستگی، آزمایشی،
پدیدارشناسی، تحلیل محتوا و
تحلیل موضوع.
- 2 بررسی و تحلیل استدلالی آیات و 1+32 مطالعات
روایات مرتبط با مشاوره و نظری روان
راهنمایی و کاربرد نتایج آنها در عملی شناختی در
تدوین مدل های توصیفی، تبیینی و متون دینی
مداخله ای.
- 3 بررسی و تحلیل استدلالی 32 فلسفه
مهمترین مبانی مشاوره و مشاوره و
راهنمایی به همراه چیستی، راهنمایی از
ارزش، روش و کارکرد مشاوره دیدگاه
بر اساس منابع اسلامی. اسلام
- 4 تحلیل استدلالی، تطبیقی و انتقادی 64 آراء و
مهم ترین آراء و نظریه های نظریه های

عنوان درس ردیف	ساعت	اهداف
		دانشمندان مسلمان و غیرمسلمان مشاوره و
		در زمینه اصول، روش و تکنیک‌های راهنمایی
		مشاوره و راهنمایی بر اساس منابع اسلامی
	32 مشاوره و 5	بررسی تحلیلی و استدلالی
	درمان	مهم‌ترین مبانی، اصول و روشهای
	معنوی و	مشاوره و روان‌درمانگری دینی از
	دینی	و علیهم‌السلام دیدگاه مکتب اهل بیت
		ارزیابی انتقادی نظریه‌های
		مشاوره و درمان معنوی و دینی
		در سایر مکاتب و ادیان
	32+3 مشاوره و 6	بررسی تحلیلی و ارزیابی
		نظریه‌های مشاوره و درمان نظری درمان
		گروهی همراه با ارتقاء روشمند-عملی گروهی
		مهارت کاربرد اصول و فنون
		مشاوره گروهی با تأکید بر
		رویکرد اسلامی
	32 زبان 7	ارتقاء مهارت درک مطلب از
		متون و منابع تخصصی تخصصی
		روانشناسی، مشاوره و راهنمایی
		به زبان انگلیسی
	336 جمع ساعت	

- 1 بررسی و تحلیل دقیق روش سنجش و اندازه‌گیری در مشاوره ازدواج و 16+32 نظری-سنجش و اندازه‌گیری در خانواده با تأکید بر بهره‌گیری از ابزارهای اسلامی و افزایش توانمندی در عملی‌مشاوره ازدواج و خانواده کاربرد آنها.
- 2 بررسی تحلیلی- تطبیقی آراء و نظریه‌های اندیشمندان مسلمان و غیر مسلمان پیرامون ازدواج و ساختار و کارکردهای خانواده 32 آراء و نظریه‌های ازدواج و خانواده
- 3 بررسی و تبیین تحلیلی مشکلات، عوامل تهدیدکننده و آسیب‌های روانشناختی مرتبط با ازدواج، روابط همسری، خانواده و راه کارهای برون رفت آن با خانواده 32 آسیب شناسی ازدواج و خانواده تاکید بر الگوهای اسلامی
- 4 بررسی و تحلیل مهم‌ترین نظریه‌های مشاوره و درمان‌گری خانواده و ارزیابی آنها بر اساس الگوهای اسلامی و افزایش مهارت در کاربرد آنها. 32 خانواده درمانی پیشرفته
- 5 بررسی و تبیین تحلیلی نظریه‌های زوج‌درمانی و حل مشکلات روابط همسری با تأکید بر الگوهای اسلامی و توانمندسازی در کاربرد آنها. 32 زوج درمانی
- 6 بررسی و استنباط الگوهای مشاوره ازدواج و همسرگزینی از منابع دینی و 16+32 نظری- مشاوره ازدواج پیشرفته افزایش توانمندی در تدوین مدل‌های اسلامی. عملی
- 7 بررسی تحلیلی و ارزیابی انتقادی اختلالات جنسی، نظریه‌های درمانی، نقد نظریه‌ها و ارتقاء مهارت در تشخیص و مداخله با تأکید بر مبانی و اصول اسلامی 32 آسیب شناسی و درمان اختلالات جنسی
- 8 بررسی تحلیلی و ارزیابی انتقادی نظریه‌های مداخله در بحران طلاق همراه 16+32 نظری- مداخله در بحران طلاق با ارائه الگوهای اسلامی و توانمندسازی در تدوین مدل‌های اسلامی. عملی
- 9 بررسی و تحلیل اجتهادی و تطبیقی مهمترین احکام فقهی و حقوقی خانواده 64 فقه و حقوق خانواده 1 و 2